

LAKIALOITE 85/2008 vp

Laki työttömyysturvalain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, ettei vapaaehtoispalokunnan toimintaan osallistuvilta työttömiltä vähennetä työttömyysetuuksia hälytyskorvauksien takia. Vallitsevan käytännön mukaan hälytyskorvauksen vastaanottaminen ei johda työttömän päivärahan täydelliseen menettämiseen, vaan tällaisissa tapauksissa sovelletaan soviteltua työttömyysedun saamista täysimääräisen päivärahan sijaan, koska hälytyskorvauksen vastaanottaminen tekee henkilöistä vain osittain työttömiä. Saatu hälytyskorvaus katsotaan kuitenkin ansiotuloksi, minkä vuoksi täydestä etuudesta vähennetään 50 prosenttia.

Sopimuspalokuntalaisten hälytyskorvauksissa on paljon alueellisia eroja. Suuressa osassa sopimuspalokuntia ei makseta lainkaan henkilökohtaisia korvauksia. Niissä, joissa korvauksia maksetaan, on sammutushenkilön keskimääräinen korvaus 8—9 euroa tunnilta.

Pelastuslain 5 §:n nojalla pelastustoimen alueella tulee olla pää- ja tarvittaessa myös sivutoimisesta henkilöstöstä koostuva pelastuslaitos. Lisäksi alueen pelastustoimen järjestelmään voi kuulua vapaaehtoisia palokuntia, laitospalokuntia ja tehdaspalokuntia sen mukaan kuin alueen pelastustoimi on niiden kanssa sopinut.

Vapaaehtoisuuteen perustuva sopimuspalokuntatoiminta ja sivutoimisen sopimushenkilöstön käyttö ovat välttämättömiä tehokkaan pelastustoiminnan järjestämiseksi. Erityisesti harvaan asutetulla alueella pelastustointa ei taloudellisistakaan syistä ole mahdollista rakentaa pelkästään päätoimisen henkilöstön varaan. Taa-

jaan asutuilla alueilla sopimuspalokunnat muodostavat päätoimista henkilöstöä tukevan reservin.

Hyvänä esimerkkinä vapaapalokuntalaisten merkityksestä pelastusoperaatioissa ovat olleet Lapin matkailukeskusten sopimuspalokuntalaisten sammutusosastot, jotka ovat ripeällä toiminnallaan pelastaneet suuria taloudellisia menetyksiä sekä ihmisvahinkoja. Voimakkaasti sopimuspalokuntalaisten apuun nojaavat alueet ovat erityisen huolissaan yksiköiden henkilöstömäärän turvaamisesta, mitä ei auta työttömien päivärahan karsiminen minimaalisten hälytyskorvausten vuoksi.

Sisäasiainministeriö on useaan otteeseen neuvotellut sosiaali- ja terveysministeriön kanssa vapaaehtoishenkilöstön työttömyysturvan yhteensovittamiseen ja maksatukseen liittyvistä ongelmista, jotka kokemusten mukaan saattavat vaarantaa työttömänä olevan sopimushenkilöstön saamista pelastustehtäviin. Sisäasiainministeriö on esittänyt, että sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyisi asiantilan korjaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Lääninhallitukset ovat selvittäneet sisäasiainministeriön toimeksiannosta työttömien osuutta kaikista sopimuspalokuntalaisista. Tilastojen mukaan työttömien sopimuspalomiesten määrää suhteessa heidän kokonaismääräänsä ei voida pitää valtakunnallisesti ratkaisevan suurena, mutta alueellisten ja paikallisten erojen voidaan arvioida olevan merkittäviä. Lääninhallitusten toimittamista tiedoista vuodelta 2006 kävi ilmi,

että työttömien sopimuspalomiesten osuus oli ainoastaan kymmeniä noin 20 000 sopimuspalokuntalaisesta. Luku on pienempi kuin mitä aiemmin oli arvioitu. Tätä selittää se, että saadun selvityksen perusteella ongelma työttömyyskorvauksen yhteensovittamisessa on valitettavasti johtanut siihen, että moni työtön on lopettanut

toimintansa sopimuspalokunnassa. Samanaikaisesti monessa sopimuspalokunnassa podetaan kuitenkin miehistöpulaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 2 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 2 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

2 luku
Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

2 §
Muu kuin työsuhteessa tehty työ

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän:

4) osallistuu vapaaehtoispalokunnan toimintaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2008

Janne Seurujärvi /kesk